

MERENKULKUALAN KOULUTUS-
JA TUTKIMUSKESKUS

Merimiesten asenteet ja turvallisuuskulttuuri

Jouni Lappalainen 22.09.09

TURUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF TURKU

Leverage from
the EU
2007-2013

European Union
European Regional Development Fund

Tutkimuksen tarkoitus

- Onko merenkulun turvallisuuskulttuuri muuttunut ISM-koodin käyttöönoton jälkeen?
 - Kirjallisuustutkimus
 - Haastattelututkimus

Tuloksia maailmalta

- Kolmenlaisia varustamoita
 - ISM:ää tehokkaasti hyödyntäviä ja siitä hyötyviä
 - Sellaisia, jotka täyttävät juuri ja juuri lain kirjaimen, hyödyt kyseenalaiset
 - Sub-standard –porukka
- ISM:n yhdenmukainen tulkinta vaikeaa
 - Port State Control
 - Auditoinnit; luokituslaitokset ja hallinto
- ISM:n vaikutusten erottaminen muista turvallisuutta parantavista seikoista
 - Kunnollisten tilastotietojen puute

Haastateltavat

- Yhteensä 94 henkilöä
 - Yritysten johto ja turvallisuuspäälliköt 14 henkilöä
 - Alusten päälliköt 15 henkilöä
 - Alusten päällystö 31 henkilöä
 - Miehistö 16 henkilöä
 - viranomaiset ja muut sidosryhmät 18 henkilöä

Kohdeyritykset

- Bore
- Finnlines
- Langh Ship
- Kristina Cruises
- VG-Shipping
- Finstaship
- Neste Shipping
- Merenkululaitos
- Onnettomuustutkintakeskus
- Finnpiilot

Vanha ja uusi kulttuuri

Vanha kulttuuri

- Merenkulkijoiden korkea riskin sietokyky
- Merenkulkijat eivät ole aloitteellisia turvallisuusasioissa
- voimakas tuloshakuisuus ajaa yli turvallisuustietoisuuden
- Systemaattisten korjaavien toimenpiteiden hallinnan puuttuminen
- Tapahtuneita turvallisuuspoikkeamia ei raportoida eikä tieto näistä kumuloidu koko teollisuuden hyväksi

Uusi kulttuuri

- Merenkulkijat tekevät turvallisuusaloitteita
- tunnistavat työhönsä vaikuttavat riskit ja ottavat ne huomioon
- Turvallisuudesta on tullut varustamolle perustava arvo ja tämä näkyy varustamon käytännön panostuksena turvallisuuteen esim. Investoinnit ja resurssit
- Turvallisuuspoikkeamista raportoidaan kaikilla tasoilla ja niiden perusteella toteutetaan korjaavia toimenpiteitä
 - Jatkuva parantaminen

Haastattelujen tuloksia

- Kuinka turvallisuuskulttuuri on muuttunut?
 - Yritysten johto
 - Alusten henkilöstö
- Miten ISM on vaikuttanut?
 - hyödyt ja puutteet

Johdon sitoutuminen

- Turvallisuus koetaan yrityksen toimintaa ohjaavana arvona
- Yrityksen johto tukee ja kannustaa henkilöstöä

Turvallisuusasenteet

- Henkilöstön asenteet parantuneet
 - Turvallisuustietoisuus kasvanut
 - Vastuuntuntoinen suhtautuminen esim. harjoitukseen
 - Henkilöstö aktiivista ja uskaltaa keskustella
 - Henkilöstö pyrkii huolehtimaan omasta turvallisuudestaan

Turvallisuusasenteet

- Avoin työskentelykulttuuri
 - Keskinäinen kommunikaatio laivoilla avointa
 - Aluksilla tehdään tiimityötä

Parannettavaa

- Poikkeamien ja läheltäpiti tilanteiden raportoinnissa ja käsittelyssä
 - Poikkeamia kirjataan verrattain vähän
 - Tilastollisia menetelmiä ei juurikaan käytetä
 - Jatkotoimenpiteet ja virheistä oppiminen jäävät usein puolitiehen
 - Poikkeamista ei oteta oppia alusten tai varustamoiden välillä

Parannettavaa

- Yhteydenpito varustamon ja alusten välillä
 - Varustamon aluksille antamat ohjeet ja vaatimukset eivät usein vastaa käytäntöä
 - Palaute laivoilta tuleviin aloitteisiin ja poikkeamaraportteihin jää antamatta

ISM-koodin hyödyt

- Konkreettiset vaatimuksen yritykselle
 - kokonaisvastuu turvallisuudesta on yrityksellä
- Toiminnan laatu on parantunut
 - suunnitelmallisuus
 - systemaattisuus
- Roolit ja vastuut selkiytyneet
- Ohjeet ja menettelyt yhdenmukaistuneet
 - apuna perehdyttämisessä
 - helpottaa henkilöstön liikkuvuutta aluksilta toisille

ISM-koodin puutteet

- Kasvanut byrokratia
- Järjestelmät tehty liian monimutkaisiksi
- Soveltamisohjeita kaivataan
 - hallinnolta
- Koodin vaatimusten tulkinta vaihtelee
- Säännökset koetaan päällekkäisiksi
 - erityisesti ISPS
- Turvallisuuustehokkuuden mittaamiseen yhdenmukaisia menetelmiä
 - mittarit ja tilastot

Auditoinnit

- Viranomaisten ja luokituslaitosten tekemät tarkastukset ja auditoinnit
 - Auditoinnit jäävät pintapuolisiksi, keskitytään papereiden läpikäyntiin
 - Tarkastajilla ja auditoijilla henkilökohtaisia eroja suhtautumisessa ja työskentelytavoissa
 - Satamavaltioiden toimintatavoissa suuria eroja

Yhteenveto

“pitkässä juoksussa turvallisuuskulttuuri paranee, mutta se vaatii vielä aikaa”

- Puutteet poikkeamien raportoinnissa korostui tässä tutkimuksessa
 - Myös IMO on korostanut sen merkitystä
- Myös muiden keinojen merkitys tutkittava ja arvioitava

KIITOS!

